

עין משפט
נר מצוה

השובר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה סה.

מסורת הש"ס

באבידרגא. שם העובד כוכבים: בוורדא. במרחק של וורדים: עינא דכענא למחוי לכו בישופא. עין המתאווה לראות רעמסס מעקר שהרי הקב"ה ממלא כל תאוותם שאף שחמסם מתגברת: ביקרוסין. לכבוד לך. לשראל קא מבשר נביא: עין לא ראפה. וזלתי עין של הקב"ה את אשר יעשה למחכה לו לא נראה כבוד וגדולה דוגממה: ואע"ג. דהעברת חבית לאו לעיתותי ערב לאחר שנשלים כל זמן שבר פעולתו אלא קודם גמר זמן שירותו אמר לו העבר חבית של יין נסך קמתי מתנינן שכרו מותר בממיה: ולעיתותי ערב. דכבר נתחייב לו כל שכרו קודם העברת חבית: רבא אמר. לעולם דלא אמר ליה לעיתותי ערב: ולא קשיא. ממתי דקמתי מותר בגון העבר ליה חבית בפרוטתו ונמאלת חבית של יין נסך ביניהן שדי פרוטה להנרדא א"ל לא שקיל מיד עובד כוכבים ואיך משתרו דהא לא שייך שבר הכוה חבית כדדי איך דכל חדא קנין אגרא נאפי נפשא: ברייתא דכי לא אמר ליה לעיתותי ערב הוי כל שכרו אסור כגון דלמך ליה העבר ק' חביות נק' פרוטות דכל כמה דלא אעבידיהו לכולהו לא יתיב ליה מדי הלך כולי אגרא שייך ביה: וספניא. בנחומא: סיפא אלתערין ליה. לאשמעינן דאגרא לאו אלגין מקנל ליה ושרי: לגינו. של יין נסך לאו דרכיה לאומניה הלך אגרא לאו עליה קא מתיבה: של אוסו דדרך. אפילו הוא מהלך ג' ימים: מי אמרינן ליה. לחמך נכ ליה פחת לו שכר הלגין וסין דכי לא מותבי לא מנמי כי מותבי נמי אגרא לאו עליה מתחייב ושרי: ד"ד. דשוכר מניח עליה מזונות כל הדרך וחמך אינו מניח אלא מזונות יום אחד: אי דשנים למזון. דדרך הליכתו מולאין מזונות ליקח כל עשה: מאונא לאונא. מתקע למסע מהלך יום אחד כמו נטל ועבר חלתא אונין דקמחריב: הוה

(א) עין תוס' לעיל טו: ד"ה למוקדן. (ב) לעיל סד: (ג) נבי ע"י וחמי ע"י מהלך (ד) נבי מהלך ואלו מהלך יומן א"ר ספא איכתי ליה למחמה מהלך עין כ"ר. (ה) נחמס' פ"ח ה"ד. (ו) ר"ח ע"י פ"ח. (ז) מפרט על ע"י ה"ס נבי ישיב"ה. (ח) ז"ל וזמנא הנהשת כמלכס כ טו. (ט) נקמן עד. (י) וס' ד"ה א"ר. (יא) נביא ע"י: כתוב ה"ס בשם ר"ח. (יב) ה"ה מפרט כמלכס כ"י ע"י ספוק עוד ה"ס נבי.

תורה אור השלם

1. בנות מלכים ביקרוסין נצבה שגל למיטת בבתם אופיר: תהלים ס"ה ומעולם לא נשמו לא האדני עין לא ראההו אגלדיה וולת' יצשה למחבה לו: ישיעיהו ס"ג

הגהות הב"ח

(א) נבי למחמה דלגין לאו דרכיה ה"ה לאומניה: (ב) תוס' ד"ה עשמה וכו' סיטל לעובד כוכבים מוקדן מדמי יין נסך שבו וסין:

מוסף רש"י

חמר נמי לעכב. השוכר של יום עליה אלא מזונות של יום אחד וכו' ע"י. מאונא לאונא. מלחן דליל למלחן דליל: וסין. למיטרה. לחמך וסין למיטרה שוכר מי מוכר מזונות (שם).

ביקרוסין. פ' בקוערס לכבוד לך לשון יקר אבל בתהלים פירש ביקרוסין לשון ביקור וכן (ו) (וה) המזנה) יהיה לי לנכר ואע"פ שהי"ד יתירה מנויה היא במסורת עם יו"ד של מן למנשיה כלומר מתקנות לך ועומדות לעתיד:

מעמא דא"ר צ"ת ערב ב'.

הא דלא משני מתני' כרשב"ג דלמך (י)מכר כולו (ב) חוץ מדמי יין נסך וכאן נמי שכרו מותר חוץ מדמי חבית דניחא ליה לאוקמי כרבנן א"ר נמי שכרו מותר משמע כל שכרו אי נמי בזה אפילו רבן שמעון בן גמליאל מודי דהתם אין דרך ליקח יין מן העובד כוכבים והכא דרך בני אדם ליקח שכר מן העובד כוכבים ויש לאסור כל השכר ומילוק זה יש בירושלמי ולעיל ס"פ כל הללמים (דף ט"ז): גבי א"ר ב' ח' הכהן ולפי המירוק דניחא לאוקמא כרבנן ניחא דלא מיקשי נוקמה כ"ר'א דלית ליה לעיל ים פדיון לעבודת כוכבים ויולין הנאה לים המלך אף בלא זה זה גורס וקיימא לן כיומיה ולמירוק האחר נמי יש לומר שכרו מותר משמע בלא פדיון: הא דאמר ר' יהודה העבר א"ר ק' חביות ב"ק פ"ו ב"ה ובהא אסרה ברייתא כי לא אמר לו לעיתותי ערב דכל כמה דלא אעבידיהו לכולהו לא יתיב ליה מדי הלך כולי אגרא שייך ביה כן לשון הקונט' משמע הא א"ל לעיתותי ערב מותר ואע"ג שאיז מאותם חביות שהמנה עמו וקשה דמ"מ שכר האיסור מעורב בכל ההיתר לכן נראה לפרש ולעיתותי ערב אחר שהשלים קבלתו אמר לו כן ואשמע' שאע"פ שלא עשה עמו חנאי חדש אלא על פי חנאי הראשון הוא מעביר בפרוטת לפי חשנון מאה במאה פרוטות וכו"ד שהכל שכר אחד הוא ונמאל בשכרו מעורב שכר יין נסך קא משמע לן דשרי והוה ליה כמעביר ביום של אחריו מאחר שכבר השלים קבלתו: ד"ה א"ר א"ר א"ר א"ר א"ר עליה כסמו מלשון קמא ולא גרס כסמו דדבר פשוט הוא וכי ילך ערוס ואם תפרסם כסמו שיהי ש"ס לו אם רגיל ללבושה פשוטא שוכר אחד הוא להחיר אע"פ שאינו רגיל היה לו לפרש אלא כסמו גרס והוא קמא קטנה שישכר עליה או נותן חתם דלאו למראשיתו וכו' הוא הגדול ששוכב עליו והעולם טועים שאומרים לקטן כר וגדול קמא ור'איה ממסכת תמיד (פ"ה מ"ה) איש כסמו בלחך וכן חנא בבלים (פ"י כ"ח מ"ה) כר ששאו פדיון וכסת ששאו מטפות וגם במקרא (יחזקאל י) למתפרות כסמות על כל אילני ידים וכו' הוא לשוכר עליו כדמשמע פ' השולח (גיטין דף מו.) וס' רשב"ל היה שוכר על מעס' ואומר

במי כרסי כרי וכן פ"ב דעירובין (דף ק:) ועשית כר לבעלה והא דכתיב (בראשית לא) ותשימם בכר הגמל אותו כר עברי של עובד כדמחממין בעיטא דגמלא וחור כרסם (אסתר א) אותו כר היה גדול כמעות המולעות לכבוד הבית: מאונא לאונא. פ"י מתקע למסע מהלך יום למחך יום כמו לנטל ועבר חלתא אונין דקמחריב והא דלמרי' (בבבבבבבב) (דף נד:) עשר מקעות נסע אותו רשע בלחך היום בתרגום אינו מושב כי אם ערס גדולות והא דכתיב גבע מלון לנו למשמע שלטו שם לילה אחת שם מקמא אלו הלכו מחילה ולנו נקמות במקומות הללו והוא ושאר החיל הנאים אחריהם עמו עברו עד ירושלים והלכו הכל ביום אחד לפי שהיה ממחר להיות שם בנאות היום:

כי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones